

ФОАІА

pentru

ШИТЕ, АЖИА СИ ЛІТЕРАТУРА.

Nr. 17.

MERCURIU, 27. APRILIE

1855.

РЪСБОЈДЛЯ ЛІМБІЛОРЯ.

(Лікнейеръ.)

Днъ „времеа“ ачеста ръсбојдля Літерелорв
ші але Словелорв пірчедеа а се префаче терез
литерелъ ръсбојдъ але Лімбілорв, din каре се
трактъ прекът се штіе, атът Літереле кътъ ші
Словел. Ші ръсълъ челъ de аюи, ера съ фіе
тълътъ таи таре деякътъ челе дінтълъ; пептръкъ
днъ аместекареа лімбілорв проородчесіті лічен-
ніръ я се аместека Апът ші але Фарісілорв, ші
але Садкейлорв, ші але Левіцілорв, ші Есейлорв,
ші але Твітврорв чедоражалі картврарі аі ачесті
пратъ, черкватъ ші педесеітъ; еаръ ліцензереа
квіттелорв дорв нв таи ера къ літінгъ; квітте
поль ші квітте векі стръвътъя ла авзълъ попор-
ядъ ші пітінн нв ле таи прічепа. Оно юнграв
квітътъ прічепа de тоді ётъніа врініе твіт-
врорв ші ачеланъ ера: Ръсбојдъ. Ачелъ ръсбојдъ
ва съ фіе къ атътъ таи съннерос, къ кътъ штітътъ
естеу, къ яе пеатълъ Рошънілорв таи тотъ лімбі-
лорв архонкінда са къ кътъ онятате таре, къ-
дітъ не тарторе альв, еаръ пішкітъвъ съ ло-
кіонца лорв есте свієспатъ атътъ де періквілъс,
дікътъ се поте діларта днъ грэзвінцъ къ челе
шілъ діларікіната ватері de опіче калівр. Преста
ачеста почакътъ ах деякъсъ чегеме проородідорв
лімбілъ се болосіръ de ачелъ ръсітътъ ші фіккаре
din трансле Лікнейеръ легътвінде тарі, впеле из
лімбілъ архоне, еаръ алтеле къ челе доля міэзъ,
пойте еаръ артата Словелорв ші артата Літере-
лорв „стетов“ шела „личеніятъ“ съ аскілтареа ші
жі сойбодъ юнгѣлорв.

Еаръ дікътъ ачесті пох ръсбојдъ з бостъ
ащеда. Лімбілъ, „лінгътъре пептръ дрептвріе ші
шілтареа Словелістві, жі десфьшкъ таєвъра
лорв жі дібъ пърді, пе каре ле пітіръ въ таъ-
ра вісерічесъ, жі каре се афла педестрімеа греа

а Словелорв вісерічесіті, 45 de къпітълій, еаръ
алта ера таїръ Словелорв шірепенці съв 27
къпітълій. Еаръ Лімбілъ апътътъре de дрептв-
ріе пі de гінгтвріе Сідавісілві се адварь
жітър'о сінгвръ фавъръ съв 25 de къпітълій але
лорв. Еаръ къпітълійні, каре жі лімба Слове-
лорв се зікъ волъділорв, еаръ пе Лімбілъ літере-
лорв кондукторі ші юфтъдаогі, ат есьтътъ че
алтіші ші жиасъ. Даңъ ачесла, Лімбілъ ешіръ
таи ла ведере по деасвора, твітврорв лорв. Чі
лімбілъ Словелістві къ аріяджіе лорв се аще-
заръ ла локърі таи ділрълутае еаръ але Сідаві-
сілві стетеръ таи de вале, со жітърірт лімбілъ
ші шасціврі, Ліндатъ днъ ачеса, я вр, сеитъ джъ
Маріялорв Солтари се азі дінгро датъ вър къл-
цінітъ фіороса ші тоте Лімбілъ, ычеджръ асыла
ші а да ки канетеде кътъ чекълъ тоңкъ ці, діфо-
катъ — але саре. Акътъ се ділелдара таєреле
Словелорв ші але Літерелорв въз аскіра алтіа
къ о твръчане, де кара ліні, вр (X). Ашівалъ різ
ар фі нолатъ скъна къ відітъ, різмай педестрімеа
греа а Словелорв вісерічесіті, жітъріе ші дівъ-
шарте ла дітъя, лівіре, къчі де се жітъріла
ачеста. Літерелъ ера съ фіе къ тутълъ ръсініссе,
тъчелате ші шіларса de пе фада пътжітвазі ро-
тилескъ, дікътъ де ачі пайлігे пітілі Лімбілъ Сі-
давісілві жі фі рътасъ ка съ таи пілъ о літъ-
форте, дідоібсъ къ Словелістві. Ашеда жісъ
Літереле ділрінтаръ челъ дінтълъ асалтъ, дікътъ
„зіга саньна“ преа, шілтъ къ а Оранілорв ші а
Каріаділорв деспре каре повестесъ. Рамілеръ
жі „Легопісічел“ лорв. Діверіннілорв кроштеа,
кътіа се коперіа къ торці, ші ръпіш фіръ
пітъръ, карії се піреа діндатъ пе каръ ші
се ащеза прін тінографіїе ачелъ пътжітъ спре
жіттаршытаре се віндекаре, парфоң, пе се да,
къчі мердес акіш шаңтұз акіш, дінгіе центръ ділте,
словъ пептръ літеръ. Бытъліа апкасе а се жітінде

пълъ вътъръ търїле літвілорз ші внесе дінтрв еле
доченасеръ а'ні префаче авітіма лорз дп ро-
шіель de сънде. Еатъ въ се анопіе ші не-
дестрітіма Словелорз бісерічешті ші се ашбъ дп
аріпа дроптъ, еаръ пътжтвла възвія вътпілтв съв
тропотеле еі. Аквт с'єв пічі одатъ кръпчена въ-
тъміе авеа съ се ръстбропе ла о парте брекаре.
Чі зреита ші проведінга воі кв тотвлв атвчева.

Дп ачелан тінгтв хотъраторв еатъ се
авъпть не деасвіра армателорв о фінцъ фе-
тейескъ, de o статвр палтъ, кв фадъ атвтв de
серібсъ, докътв впорз літві лі се първ кв ар фі
дисаш тъніа черескъ дроптвнатъ. Ачеа фінцъ
арматъ din крещетв пълъ дп тъні, пртънд
коіф автів не капв, zea de ферв дп локв de пеп-
тарів, сквтв днтр'о тъпъ, слідъ ли алта, се
льєсъ днтрв лкитгторі кв виа егомогв кътпілтв.
Літвіле проорочілорв карії ера de фадъ ла лнгтъ,
дндать ші квосквръ дп ачесапи не zina,
къреіа Елінії ді zicesеръ Atіna сев Паллас, еаръ
„Рѣтленії“ Мінерва, еаръ Ротьнї пв о штів из-
ми декътв „Minrea“. Дннь о тъчере de о кліпъ
се azzi виа гласа атвтв de сгвфгіторв, ирекам ар
фі гласа виа контіппранв алв віні адкнрі de по-
порз дп пътър de патрвзъчі de орі патрвзечі де
тії: Наче вось! попорзла вострв вреа начеа
ші о ва штістбрче дела воі кв артеле ла бръз.
Ез, тінтеа, ді воів аръта аві квіле пъчві.
Аквт, квіпд totv пътжтвла третвр de чеса че
стъ асакпев дп сінкв вітторвла, аквт квіпд язіма
се конере de флакрі, еаръ попорзла вострв стъ
до лінія ділтвіе, — вось пв въ есте ертата а нрд
пічі о кліпітв кв чертеле школастіче.

Ла аспріреа ачесторв кввінте тръснітброе та-
вереле се днппазръ de фрікъ, літвіле атвдіръ,
проорочі се зміліръ ші се асакпесеръ; еаръ фін-
ца етрію діспірв. Дннь виа ръснітв бреткаре
проорочі дпі реңблесеръ пердвате пітері, літ-
ва лорз се десаегъ еаръш, днесь твата таі двлчє
ші таі вълпдъ докътв odiniоръ; апоі се детер-
мінъ а се ворві дп челв mai deапроне вітторв из-
маі пептвр kondіціїn de о паче пврвреа трътброе
днтр'о adunare че не літва „Рѣтленіорв“ се
зіче конферінда.

Проорочі се аднпаръ, фінда чеа арматъ ре-
зені ші стете дп тіжаквла лорз, ка виа полі-
діланв пврвреа прівріторв; deсватеріле се диче-
ніръ; фіештеваре дпі дете пвререса са фър
пічі о патімъ. Чі таі днтрі се ревъзаръ тоге
акръріа лорз продссе таі пінгтв de ръснітв, се

чесніръ пріп о ежтъ, къреіа елінії ші ржтленії
ді зікв крітікъ, се яъпдъ тогъ плеа ші тобе
кврътвреле фърв пічі о къттаре ла феде; апоі се
ашезарь kondіціїn de паче; дінтрв каре днсь
ла авзгвз пострв аз пътгпссе пітai кътева, а
кърорв днширтвшире віо пъстрътв пептвр атъ-
датъ; еаръ аквт днпітв въ спнпетв пітai атът-
въ тобе днпініріле кътв 'ші арвкасеръ проо-
рочії дп фадъ віні автора таі пінгтв de zioa
лнптві аз пірчес din чеа таі трістъ пе'цделе-
чере, еаръ таі въргтоа кввітеле проорочілорв
din пътжтвла Iашілорв фсесеръ кв тотвлв ръс-
тътвчітв днтр'о паре ші дп алта, чеса че таі
ла бртъ с'а ші реквпосквтв de кътръ чеа таі
нкаді проорочі віи челорвзлате пътжтврі, din
прічінъ кв с'а здеверітв, къткъ квтпілтв лорз
а фоста днтрв тогъ квратв ші пітai днкіпві-
рів лорз ші пе'цделітв квпштере а треквтві
челорвзлате семінгї din пе'твла лорз ді атъдісеръ
пептвр ка съ пътжескъ віпъ чеса че фсесе пітai
пептві пдъ, ші съ ве'зъ аколо тіжлоче de ятміні,
віде ачелаш лініесеръ днпітв таі твата de
кътв дп пътжтвла лорз. —

De ачеса паче побъ ші вось.*)

Г. В.

ЧІОНЕ III ă**

(Дннь квіт де' реневлікъ „Телеграфаз Р.“ din
„Romania Literară“.)

Дп Прінципате сънт термінадіа: чіоне, ші ё
ла се'ршігвла кввітгелор пе'сферітв (?) Дрепт
сатір дп контра челора че ерів кв ё ла се'р-

*) Стінтелі de тіпав. Дп ачеса артізас
ла ф. 66 пв а таі квпсватвла, зі: пв а таі кв-
псватв; ф. 85 вв връ (?) dіcіpеdз, зі вв връ ші
dіcіpеdз; Бнастрівъторілорв; зі ба, Стрі-
ківторілорв. Ш. а.

**) Ноi днкъ ре'родвчевтв віні ачеса doi арті-
заспі ка виа че варіос din каре се въпощте
de пов, вв че шпорътате се трактэзъ de кътре
віні бітепі днпінірі de ачелаш але літвеі постг
асенра кърорв філоморіи автора падівні пв е'р дндоі
днтрв пітівіа а дінне се'ршігвіші конферінде еріос
ші таіквр; еі арх фі праа denapre de а тракт
пронрієтвдіе літвеі ва пі виа екчеса de комедіорв
орі фарез deла Cadarsra орі din тах'длале Iаші-
лорв, пітai ші пітai пептвза съ не фачетв ржет
de вроа doi треі, літегаторі ромъні, карії днпі
конферіндръ тогъ відца лорз падівні ші літвеі,
фър int'res, фър болост дп парче, фарз пі-
тai дн'въ асеменеа важоярі, на ачесета ре'родвс.
пв де вома яза de о ръснітв квевеітв візи Еліаде
Лауріан ш. в.

Р.

шітврз кввътвзі ші карі дптреввіндеze не чуе се афль дп Ромънія Літераръ, че есе съкт Dіrekciа реmтвілгі пострз літерат Vasile Alekandri дп Iași doe скріорі, din карі ші поартъ пьтеле Lіvde пінтре калараші, ші ала Авлатівка чівое. Ачесте скріорі, карі тьтвріcind adevъrълг пе лъпгъ вторз вв каре съкт скріс ші ле карактерісесе дптрвз тодв евлатантъ, аш ші швтъ adevър, ле мвлікътв ші поі атътв спре рекреареа іnimeи, вът ші дп ирівнда літераріе.

Lіvde пінтре калараші. — С'яз пріміт за редакціе врътътоареа скріоаре:

„Domnul Pedactor!

Біне-воїці а асквіта вв дпвдэраре тжигіріле звіз непорочіт каре ах ацівс а пз таі шті вндє се асквіндъ центръ ка сь скапе de пріоніреа соартеі ші de драгостеа впор літераторі din це-ріле рошъпешті. Ез скл, de вжнд літмеа, о фіндъ недсемпать, modeстъ, къчі тъ пьтелеек ї скврт. Натвра т'аэ недрентъдіг дпндв'ті вп-глас дпндв'шт ші елаz ка de офтіко; прип зр-таре, фші плаче а фі ретрас пректъ се поате din іваль, ші а трз дп зініпте пректъ се взвіне зві зініді вв жынътате de скфлет ка mine. Ка-воскъндваті вътвра врічюасть ші рідіколъ че ші-ав дато словачіз Kіrіlъ, асемъпндватъ вв дро-піко; вв враделе ръдікаге кътъ чер, тъ фересн de опі че порніре атвідюасть ші пз дореск альтъ дектъ а речънае нердват пінтре челелалте літере din алфавет . . . Dap, o! fatalita! o! крзімі а соарте! o! чедіа пльчев; de вндє піз пньв вндє ам автъ дпгр'o зі непорочіреа а траце літареа амінте а зві літерат, ші не мок ам фост нердт! adio лівініте! adio віадъ сімізъ ші пльтвтъ! ачел літерат фъръ шіль т'аэ арътат конфрадіаор сеі ка о котоаръ, ка вп сімів вреднік de a фіндіда вв ноз налтъ ире нынът. Dspre zice ліз ез амі фі:

1. Темеia Граматічесі рошъпешті.

2. Dobada чеа таі пегътвдітъ de матінітатеа шітвзі рошъпес.

3. Літера чеа таі вреднік de фінодовіс лі-тератра рошъпес.

Ші аша шлді din літераторі ші-ав інівс да-торіа de a тъ скоате дп літме, de a тъ аниа за созріштва чедор таі швтъ кввітъ, дпзът ші-ам гысіт веленоа пз пьтai ка челелалте літере din алфавет че скл зазіаре de mine dap аиар. а-тиографій че властешъ дпвдіреа шеа.

De atzvche, Domnul Pedactor, віаца таа ті с'яз фъват пессфоріть, въті ам ацівс, прекут вв спс вп om de гыст, карап ка вп літве пінтре кълъраші. Дп зъдарв аш протестат, дп зъ-дар аш черкат съ-і фак а дпделеце не педтн-кациі таі пріетіні къ:

1º. de време че дпор лікреазъ центръ літн-зіреа, дпвогъдіреа ші дпврвшецдареа літвеі ро-тъпешті, ар тревзі съ се оквпde а о фаче дялч, сопоръ ші артююасть ші, прип зртаре, арз тревзі съ се фереаскъ de дпвдіреа впор літере х-хрехе ка тінє каре дас літвеі виз карактерз сіпістрв ші о евфоніе дпппдшті.

2º Къ дакъ вроескъ а се депріга de славо-шіт ар фі вв дренг съ се фереаскъ de a іmіta формеле ортографіеі славопе, дпгреввіндеазъ не mine дп трвнзіз кввітелор прекут Славії дптреввіндеазъ не Тъ . . . ш. ч. з.

Тоате ачесеge резоане а шеа ах решас пе-клатате чі ез непорочітвіз, пз таі ам решоас! Фінд дечі къ ші д-та. Дле pedactor, аі дпленіт а пвліка о фоаie літераръ, із дп-дръзнеазъ аці фаче илекат рагъшіт, ка тъкар д-та съ тъ лаші дп наче. Delegat eestе de тааре пьтврълг съзвігорілор шеі. Aіі тіль de mine; фіні двшшан ка съ тъ ръсторні din поствлз дп-каре аш фост ръдікаге фъръ пічі вп теріг персо-наа ші фъръ кът de падів дорідз din партеті.

(Іскъліт) Є. (В в скврт.)

Авлатівка Чівне. — С'яз таі пріміт за Редакціе скріоареа врътътоаре не каре не гръвіт а о пошпівіа іввіцілор чегітірі а Фоаеі поастре:

, Domnul Pedactor!

Невлікъчівна че аі дат нетігізнеі пеферічтв-зів в скврт дп пштервз трактъ тъ дпквра-жазъ ші не mine а ші пшыніе дп пвлік de хріста извсъчівне че аш довындіт de кытва тініа дп літва пшчівні рошъпес. Пшті дись ергъчівне, domnulz шеа, дакъ із міртісівне съ-і скріз ик-тертіпъчівна дп Чівне, въті фрекъптъчівна Чівнінілор ші-ав інєзфлаг оаре, каре пре-свтчівне Аш автъ съзвічівне а вреде ла диченіт, вънд ші-ам фъвату апарічівне дп літме, къ амі фі de тааре фолос пептвз енпръчівна, орінптп-тівна ші латінізчівна літвеі рошъпес; ші пічі дпндіаш вв воіз гысіт чеа таі тікъ контесчівне пеотри дрітвз шеа de пацівалікъчівне дпгр'o цеаръ дпвзетратъ ие о ліверъ констітчівне . . . дар въд ашт альва дишельчівне! Оаменії de гыст каре іввеси а гры о літвеі дялч ші арто-

піоась пв птмаі къ pids de mine, дар аноі тъ ші аз ла онів ръв: еі, фъръ пічі о консідеръчівпе пентръ латівеаска авлатівітъчівпе а фіреі теле, тъ прівескъ житоктаі ка пе вп негръ тъчівпе че с'ар ростоголі пе вп в ковор аль.

„Домылъ тев! асть пвсъчівпе пв таі есте де сферіт! depicіvnea ла каре ам ацівпс дп пв-влік атакъ тоате коарделе сімдічівпе інеле ші тъ **Людеампъ** ам чере dimicіvnea din ролвль тріст ші рідікол че ам цікват пв'аквт, рол de вміл-чівпе къ атът таі амаръ къ пічі впвлъ din поеді пв'ав вроіт съ тъ adontezе дп версвріле лор; кънд таі твялі din ачеаіші поеді тъ житревві-деазъ къ профвзівпе дп скріеріле дп скріеріле лор de прозъ. Каре вреаг съ зікъ: ев аші фі ка о manta de време ръ!. ка галопії ввпі птмаі пентръ вліді ші каре пв потв пічі о дать житра дп салон! О! атъръчівпе! о! тъхпічівпе! абоші-пчівпе! . . . декът асеменеа мортіфікъчівпе таі віне тъ джкіп къ плекъчівпе.

Дечі, пентръ ка съ джкіеів ачеастъ петідівпе, domылъ тев тъ adresez ла Pedakчіvnea Фоаеі dtale къ рвгъчівпе, де а тъ алвнга din колоапеле Ромъніеі. Літераре ка пе о термінъчівпе дес-татъ de лвте тіі каре пв таі сімте пічі о **Житвлівпе** de атвічівпе. Нѣсквтъ dіntp'єп татъ че аз твріт de дозъ тіі de ani, din Гра-матікълъ Роман Авлатіввс, ам ресвріт дп партерълъ Ромъніеі поль ка о чікнеркъ антікъ ші аш черкат а трече фрепт флоре. Жись амар ам фост дпшемат! къкі лвтеа 'утреагъ аж-жичепт амі къпта ка лві don Bazilіo дп Бѣр-віеріл de Севілія.

Плекъчівпе, плекъчівпе!

Чівпе, чівпе, чівпе, чівпе!

Apdemіte-ai пе-вп тъчівпе,

Чівпе, чівпе, чівпе, чівпе,

etc., etc., etc.

Двпъ о асеменеа овъчівпе, пв'ті ретъне алта декът съ тъ ретраг din літва ротъніеаскъ, къчі пв вроеск а ацівпс дп ръндла пвшкелімор, ші съ аш дп сфершітъ пе Ромъніі зікънд: чівпе пе літвъді, дп локъ де пвшкé пе літвъді!

Прітеште, domылъ редактор, асігвръчіvnea консідеръчіvneі а твялт пеферічіvлаі ші пв таі пв'ціп авлатіввілъ.

Чівпе.“

Ачеаста е осжнда певіповатвлі чівпе ші з педрептцівлаі (з-сквртв) дпніптеа трівпалавлі челорв че пв вреаг съ штіе de дпделепчівпе пічі де рвгъчівпе; чі аз о аплекаціе de a ведé ші тор-тадіа (тортъчіvnea) лві чівпе ші а лві ё, ка о віптімъ къззтъ джайнтеа дпделепціе лорб, птмаі пентркъ сімдескъ о атъръдіе, къ пв се потв джпнка къ джковоідціеле літвістічесі din сльвідіе птмаі къ челе літввте.

Дакъ лъпъдаці пе ё din Nominatів, де че лж-хъдірі дп цепітівв ші Datівв тотв дп ачеаіші каптітате просодікъ?! Де че пв зічені: ротжпаві орі ротжпнлі, ка се фіді консеквенці, къндз пв-пді пе ё сквртв пе ешафодв? — . . .

БІБЛІОГРАФІЕ.

МОАРТЕА лві **MIXAІB ВІТЕАЗВ** ла **TOPDA**, драмъ історікъ дп треі акте ші шеасе тавловрі а ешітв de сув тіпарв ші се афль de вжнзаре ла лівереріа скоалеморв пввліче.

Аз ешітв de сув тіпарв ші се афль de вжн-заре ла тоці ліврарії ші ла Pedakчіvnea Патріеі: **ONOAREA** Ші **БАНІ**, челеура комедій а лві Ponsard, локалісать, ші житътате. **ФБРН ПРІНІШІ** драмъ-вodeвіль оріціпаль de Ioan K. Лерескъ. Прецвлъ ачесторв піесе, легате житр'о вронівръ, есте дозі сфації ші житътате.

А ешітв de сув тіпарв скріерea життівлатъ: **КРІМЕЕА** саэ кампанія оштірілор аліате ла Севастополь, дп каре че квпріnde дп пресквтаре історія Крімееі din векіте ші пжпъ 'п зілеле поас-тре, дескріерea еі цеографісі ші члт, асеменеа ші харта Крімееі продвсь дп Ротжпеніте, форматъ таре ші пе хжртіе ввпъ, вп вавлов джтівлатъ: Прівіре цепераль асшира театрълі рескоівлі, дп каре се въдѣ къ есплікаціе тоате посідіїле че окпъ остиреа, иреквт ші паралелле, челе din вртъ трасе свят тврвла Севастопольві. — Се афль de вжнзаре пе ла тоці **DD**. Лівері. Прецвлъ впві асемпіларв есте 4 ср пді.

А. Пелітоп.